

Активности заштите биља у јесен

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 07.09.2022 Брой: 9/2022

U septembru se nastavlja letnje-jesenja suša. Oseća se izraženije u istočnim regionima, gde je prosečna mesečna količina padavina 25-30 l/m². U zapadnom delu zemlje ne prelazi 40-50 l/m².

U nekim godinama, prosečna mesečna količina padavina dostiže između 5 i 10 l/m². Prosečna dnevna temperatura je od 15 do 20 °C, a posle 20. septembra opada za skoro 2-3 °C. Najviša dnevna temperatura dostiže 28-32 °C, a najniža prosečna temperatura je između 3 i 8 °C.

Pod ovim klimatskim uslovima, okruženje je povoljno za pojavu i razmnožavanje višegeneracijskih insekata i grinja. Oni razvijaju svoje poslednje generacije, a gustina ovih populacija će u velikoj meri odrediti štetu u

narednoj godini. Tokom meseca, stvaraju se uslovi za stvaranje obilne rose, što je uzrok infekcija jabučaste i kruške parše, plamenjače na kasnim paradajzima i drugih.

Jabuke i kruške

Početkom meseca, mora se pratiti let jabukovog smotavca (kraj druge generacije i delimično treće) i, po potrebi (ekonomski prag štete – za drugu generaciju: 1,5-2% svežih ulazaka u plodove), izvršiti tretman odobrenim sredstvima za zaštitu bilja: Bellis WG - 80 g/ha; Embrélia - 150 ml/ha; Score 250 EC - 0,02%; Sercadis - 15 ml/ha; Flint Max 75 WG - 0,02%.

Nakon temeljnog pregleda i otkrivanja kasnih infekcija parše, kao i protiv bolesti koje se razvijaju tokom skladištenja proizvoda, vrši se tretman sledećim SZB:

Jabuka

Bellis - 80 g/ha; Delan 700 WDG - 0,035%; Difcor 250 SC - 15 ml/ha; Luna Experience - 20-75 ml/ha; Merpan 80 WG – 200 g/ha; Syllit 544 SC - 125 ml/ha; Score 250 EC - 0,02%; Thiovit Jet 80 WG - 600 g/ha; Faban - 120 ml/ha; Flint Max 75 WG - 0,02%; Folpan 80 WDG - 0,15%; Fontelis SC - 75 ml/ha; Chorus 50 WG - 0,03% (preventivno) 0,05% (kurativno); Champion WP - 0,3%.

Kruška

Difcor 250 SC - 15 ml/ha; Captan 80 WG - 150-180 g/ha; Luna Experience - 20-75 ml/ha; Polyram DF - 200 g/ha; Scab 80 WG - 188 g/ha; Thiovit Jet 80 WG - 600 g/ha; Faban - 120 ml/ha; Funguran OH 50 WP - 150-250 g/ha; Champion WP - 300 g/ha.

Za dobro skladištenje jabuka i krušaka i za smanjenje truleži tokom skladištenja, preporučljivo je izvršiti jedan post-harvest tretman sredstvima za zaštitu bilja. Nakon prskanja, plodovi se ostave da se osuše i slažu u hladnjače ili duboke i pro hladne podrumске просторије.

Vinogradi

U ovom periodu, siva trulež nanosi značajnu štetu vinovoj lozi od obojenja bobica do potrošnje. Stoga, u vlažnom i prohladnom vremenu u septembru, treba izvršiti tretman sledećim odobrenim sredstvima za zaštitu bilja: Cabrio Top – 0,2%; Cantus - 100 g/ha; Prolectus 50 WG - 120 g/ha; SWITCH 62,5 WG - 0,08%; Follow 80 WG, Friller 80 WG, Flowet 80 WG - 187,5 g/ha; Folpan 80 WDG - 0,15%; Avalon - 250 ml/ha, Banjo - 100-150 ml/ha.

U ovo vreme lete i odrasle jединке treće generacije grozdane savijače. Larve oštećuju bobice grožđa koje sazrevaju ili su već zrele. Tretman treba izvršiti pri ekonomskom pragu štete: za stonske sorte 7-8 larvi na 100 grozdova, a za vinske sorte 10-12 larvi na 100 grozdova.

Odobrena sredstva za zaštitu bilja: Aficar 100 EC - 40 ml/ha; Decis 100 EC - 12,5-17,5 ml/ha; Dipel 2 X - 0,1%; Efcimetrin 10 EC, Ciper 10 - 40 ml/ha; Karate Zeon 5 CS - 0,02%; Coragen 20 SC, Voliam - 15-27 ml/ha; MAGEOS - 10 g/ha; Rapax - 75-100 ml/ha; Sumi Alpha 5 EC, Sumicidin 5 EC - 0,025%; Foray 48 B - 0,15%; Cyclone 10 EC - 50 ml/ha; Citrin Max, Ciperkil 500 EC, Cipert 500 EC, Poly 500 EC - 6 ml/ha; Sherpa 100 EC - 40 ml/ha, Delmur - 50 ml/ha, Kedu - 40 ml/ha.

Jednogodišnje loze se prekrivaju zemljom 3-5 cm iznad mesta kalemljenja. Ova operacija se izvodi krajem septembra.

Kasni paradajz pati od plamenjače u vlažnom vremenu i od pepelnice u suvom vremenu. Prska se odobrenim fungicidima. Nastavlja se suzbijanje moljaca, sovica i gusenica raznih kupusnih leptira piretroidima.

Šargarepa - ako se otkriju pege pepelnice, tretira se.

Zemljište za gajenje rasada povrća se dezinfikuje granulatом Basamid 980 g/kg u količini od 4-5 g/m². Pet dana pre primene, zemljište se temeljito navlaži. Proizvod se rukuje u gumiranim rukavicama, ravnomerno rasipa po površini zemljišta, odmah meša sa zemljom ukopavanjem i prekriva polietilenom. Nakon 4-5 dana se folija skida, zemljište ostavlja otvoreno 2-3 dana i zatim ponovo kopa. Nakon 20-25 dana sakuplja se u gomilu i ostavlja da sazreva tokom zimskih meseci.

Za rasad duvana, količina je 10-20 g/m². Primerjuje se 10-15 dana pre setve sa ugradnjom i pokrivanjem polietilenom.

Ratarski usevi

Pravilna priprema setvenog ležišta, dubina setve od 5-6 cm, setvena norma, predsetvena ili pri setvi đubrenja, valjanje i potrebna vlaga su preduslovi za dobro postavljene useve. Poštovanje roka setve i setvene norme je takođe od velikog značaja. Semena pšenice i ječma se tretiraju protiv pšenične i ječmene snage, a semena ječma i protiv prugavosti. U jesen se pojavljuju ozimni i jari korovi: jednogodišnje trave (jednogodišnji livadski pir, smilj, divlji zob, livadska lisičarka itd.), jednogodišnji širokolisni korovi (kamilica, ljulj, poljska čestoslavica, mak, žabnjak itd.) i višegodišnji korenasti i izdančarski korovi (poljski čičak, povijuša, pirika itd.).

Jesenja herbicidna primena se vrši kada su jednogodišnji širokolisni korovi masovno nicali, ali nisu prešli 3.-4. list. Tako se usevi rano oslobađaju njihove konkurencije. Ako je jesenji tretman protiv korova moguć, moraju biti ispunjeni sledeći uslovi: površina je dobro obrađena i uvaljana posle setve, dubina setve je 5-6 cm, i poznat je vrstni sastav korova; zemljišna vlaga i temperatura pri primeni herbicida treba da budu iznad 5 °C; travni korovi ne smeju da pređu 3.-4. list. Tokom vegetacije, primena herbicida protiv trava se vrši kada biljka useva prođe 3. list, ima dovoljno zemljišne vlage i temperature, a travni korovi su razvili tri do četiri lista.

Nakon nicanja, useve mora se pregledati na štetočine kao što su: poljska voluharica, žitna buba, žitne muve i lisne vaši – sve one nanose ozbiljnu štetu.

Poljska voluharica (*Microtus arvalis*) – rasprostranjena je širom zemlje. Nanosi štetu žitima, lucerki, uljanoj repici, voćnjacima itd. Živi u kolonijama u dugim jazbinama sa različitim brojem otvora na površini. Naseljene kolonije se prepoznaju po razbacanim gomilama zemlje, dobro oblikovanom otvoru i zelenim listovima umetnutim u njega. U toplim i suvim zimama, reproduktivna sposobnost voluharice je veoma visoka. Razmnožava se tokom cele godine i potomstvo jednog para može dostići do 2400 jedinki. Hrani se zelenim delovima biljke. Šteta se primećuje od nicanja biljke do žetve. U slučaju jakog napada, usev se potpuno prorеди. Nakon žetve, preporučuje se duboka ora radi uništavanja kolonija i uklanjanja bilo koje nicale korovske vegetacije koja služi kao hrana za voluharicu. Prilikom pregleda useva, utvrđuje se gustina populacije voluharice

i, ako se nađu 2 aktivne kolonije po hektaru, u naseljene rupe postavljaju se otrovne mamke i otvori se utabavaju radi zaštite ptica i korisne divljači.

larva žitne bube

Žitna buba (*Zabrus tenebrioides*)

Ovo je najopasnija štetočina žitarica. U suvim i toplim letima, primećuje se jak razvoj odraslih jedinki. Jedan od razloga za njeno masovno pojavljivanje poslednjih godina je monokulturno gajenje žitarica. Šteta od odraslih je beznačajna. Pojavljuju se od juna do kasne jeseni. Bube se hrane zrnima pšenice i ječma u mlečnoj zrelosti. Glodaju ih i izazivaju osipanje. Tokom toplotnih talasa zakopavaju se u zemljište. Posle kiša u septembru, izlaze na površinu zemljišta, pare se i polažu jaja na dubini od 5 cm pod grudvama zemlje, u nakupin